

REACH a Dyrektywa Odpadowa (2008/98/WE)

(tekst przygotowany w Centrum ds. REACH i CLP w Instytucie Chemii Przemysłowej na podstawie Poradnika dotyczącego interpretacji kluczowych przepisów Dyrektywy 2008/98/WE w sprawie odpadów)

Odpady w rozumieniu dyrektywy 2008/98/WE (WFD) „*oznaczają każdą substancję lub przedmiot, których posiadacz pozbywa się, zamierza się pozbyć, lub do których pozbycia został zobowiązany*”. Zgodnie z artykułem 2 ust.2 rozporządzenia REACH (WE 1907/2006) „*odpady, w rozumieniu dyrektywy 2006/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, nie są substancją, mieszaniną ani wyrobem*”. Ze względu na fakt, że dyrektywa 2006/12/WE została uchylona nową dyrektywą 2008/98/WE, zatem odniesienie do definicji, które znajduje się w art. 2 ust.2 rozporządzenia REACH obecnie dotyczy tej, zawartej w nowej dyrektywie odpadowej. Definicje odpadu w obydwu dyrektywach nie różnią się jednak prawie w ogóle. Zatem odpady w rozumieniu dyrektywy 2008/98/WE nie są objęte przepisami rozporządzenia REACH. Terminów „*substancja*” i „*przedmiot*” pojawiających się w definicji odpadu nie należy jednak rozumieć tak jak w prawodawstwie unijnym dotyczącym chemikaliów, lecz jako autonomiczne pojęcia legislacji odpadowej. Każda substancja lub przedmiot jest odpadem albo nim nie jest. W porównaniu do poprzedniej dyrektywy 2006/12/WE, ustawodawcy zaostrzyli jednak pojęcia produktu ubocznego i utraty statusu odpadu.

Jaki jest związek pomiędzy statusem produktu ubocznego, a obowiązkami wynikającymi z rozporządzenia REACH?

Na rysunku 1 przedstawione zostało drzewo decyzyjne służące określeniu, czy wyprodukowany materiał jest produktem ubocznym, czy też odpadem w świetle Ramowej Dyrektywy Odpadowej. W przypadku, gdy stwierdzono, że materiał jest odpadem, zgodnie z tym co napisano powyżej, nie istnieją żadne obowiązki dla producentów w ramach rozporządzenia REACH. Jednakże, gdy uzna się swoją substancję czy przedmiot za produkt uboczny w ramach WFD, takie obowiązki już powstają. Materiał taki podlega przepisom rozporządzenia REACH, ponieważ wyłączenie na mocy zapisu artykułu 2 (2) ma zastosowanie tylko do odpadów. Wówczas wszystkie wymogi rozporządzenia REACH (np. rejestracja i przekazywanie informacji w dół łańcucha dostaw) muszą być spełnione w stosownych przypadkach. Należy zauważyć, że załącznik V do rozporządzenia REACH zawiera zwolnienia z obowiązku rejestracji dla „*produktów ubocznych*”. Pojęcie „*produktów*

ubocznych" nie zostało zdefiniowane w samym tekście rozporządzenia REACH, jednakże „Poradnik dotyczący załącznika V do REACH” wydanego przez Europejską Agencję Chemikaliów (ECHA) odnosi się do artykułu 5 Dyrektywy Odpadowej w przypadku definicji tego terminu. Niemniej należy podkreślić, że zwolnienie określone w załączniku V do rozporządzenia REACH dotyczy produktów ubocznych tylko pod warunkiem, że nie są one jako takie importowane lub wprowadzane do obrotu.

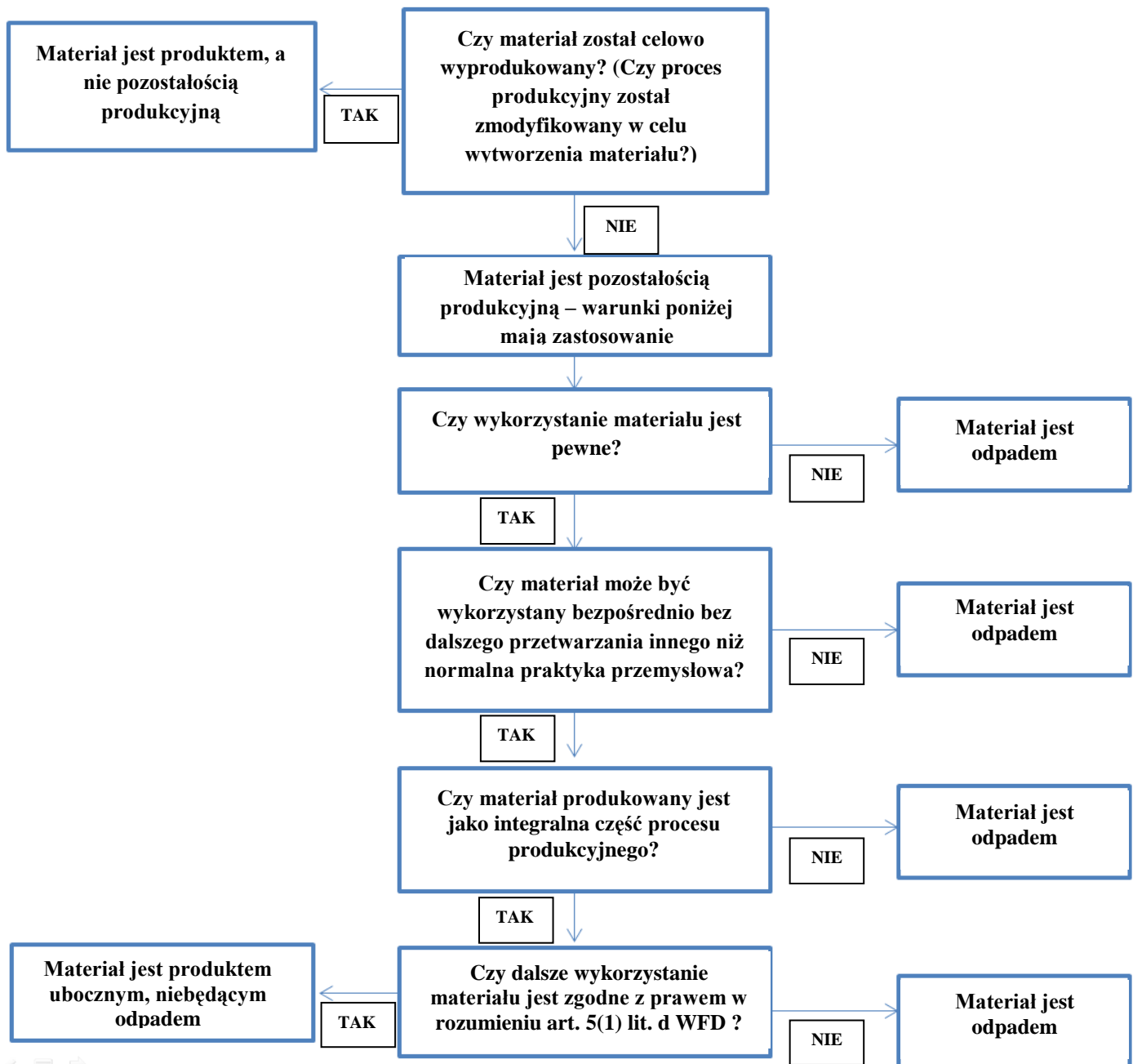
Utrata statusu odpadu, a REACH

Ramowa Dyrektywa Odpadowa wprowadza koncepcję „*utrata statusu odpadu*” poprzez określenie warunków, na jakich substancje lub przedmioty, które spełniają definicję odpadu, mogą w wyniku procesów odzyskiwania (w tym recyklingu) przestać być odpadem, i w związku z tym wykraczają poza zakresu prawodawstwa dotyczącego odpadów. Zgodnie z Dyrektywą 2008/98/WE, produkt traci status odpadu, gdy :

- a) dana substancja lub przedmiot jest powszechnie stosowana do konkretnych celów;*
- b) istnieje rynek takich substancji lub przedmiotów bądź popyt na nie;*
- c) dana substancja lub przedmiot spełniają wymagania techniczne dla konkretnych celów oraz wymagania obowiązujących przepisów i norm mających zastosowanie do produktów;*
- d) zastosowanie danej substancji lub przedmiotu nie prowadzi do ogólnych niekorzystnych skutków dla środowiska lub zdrowia ludzkiego.*

W przypadku materiału, który przestał być odpadem, powiązany producent np. osoba wprowadzającą produkt do obrotu po raz pierwszy po utracie statusu odpadu, musi zapewnić, że materiał ten spełnia wszystkie odpowiednie wymagania przewidziane w rozporządzeniu REACH (WE) 1907/2006 i rozporządzeniu CLP (WE) 1272/2008. Substancje odzyskiwane z odpadów są zwolnione z obowiązku rejestracji na mocy rozporządzenia REACH, jeśli spełnione są warunki określone w artykule 2 (7) (d). Oznacza to, że substancja musi zostać zarejestrowana, odzyskiwana substancja musi mieć taką samą tożsamość chemiczną i właściwości z substancją oryginalną i wreszcie, że podmiot zajmujący się recyklingiem posiada wszystkie stosowne informacje dotyczące substancji. Dalsze informacje podane są w poradniku opublikowanym przez ECHA (http://guidance.echa.europa.eu/docs/guidance_document/waste_recovered_en.pdf). W wielu przypadkach, podmioty zajmujące się recyklingiem nie są w stanie potwierdzić, że odzyskane substancje są identyczne z oryginalnymi, bądź też nie posiadają wszystkich informacji

wymaganych na mocy artykułów 31 lub 32 rozporządzenia REACH, a zatem nie mogą skorzystać ze zwolnienia opisanego powyżej.

Rys. 1 Drzewo decyzyjne służące określeniu czy materiał jest produktem ubocznym czy odpadem

Pełny poradnik dostępny jest pod adresem :

http://ec.europa.eu/environment/waste/framework/pdf/guidance_doc.pdf .